

ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»
Факультет суспільних і прикладних наук
Кафедра психології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з
навчально-методичної роботи

 Ярослав ШТАНЬКО
«31» серпня 2026 р.

ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань:	С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини
Спеціальність:	С4 Психологія
Освітньо-професійна програма:	Психологія
Освітній рівень:	(перший) бакалаврський
Статус дисципліни:	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання:	українська
Семестр викладання	1

Івано-Франківськ
2026

РОЗРОБНИК:
доктор філософії з психології (PhD),
старший викладач кафедри психології

Яна ГАПОЧКА

ЗАТВЕРДЖЕНО:

на засіданні кафедри психології
протокол № 1 від 28.08.2026 р.
завідувач кафедри

Олена ХАЛІК

УЗГОДЖЕНО:
Гарант ОПП

Олена ХАЛІК

СХВАЛЕНО:

на засіданні Науково-методичної ради, протокол № 1 від 31.08.2026 р.

e-mail	yana.hapochka@ukd.edu.ua
Номер аудиторії чи кафедри	Кафедра психології, ауд.316
Посилання на сайт	https://ukd.edu.ua
Сторінка курсу в СДО	https://online.ukd.edu.ua/

ВСТУП

Анотація навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності»

Навчальна дисципліна «Вступ до спеціальності» спрямована на формування у здобувачів цілісного уявлення про психологію як науку, професію та суспільно важливу сферу діяльності, усвідомлене входження в майбутню професію і підготовку до подальшого опанування фахових дисциплін. Курс розкриває наукові, практичні та соціальні засади психології, її суспільне призначення, зміст і різноманітність професійної діяльності психолога.

Вивчення дисципліни орієнтоване на становлення науково-професійного світогляду, формування етично відповідальної професійної позиції, усвідомлення вимог професії та меж професійної компетентності. Особливу увагу приділено професійному самовизначенню, рефлексії власних мотивів і ресурсів, формуванню готовності до безперервного навчання, професійного саморозвитку та підтримання психологічного благополуччя.

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування у здобувачів цілісного, науково обґрунтованого уявлення про психологію як науку і сферу професійної діяльності, усвідомленої та етично відповідальної професійної позиції, а також готовності до послідовного професійного становлення і саморозвитку.

Основними **завданнями** дисципліни є:

- 1) сформулювати уявлення про психологію як науку і професію, основні види та сфери діяльності психолога;
- 2) ознайомити з етичними й нормативно-правовими засадами професії, відповідальністю та межами компетентності психолога;

3) розвивати критичне мислення та початкові вміння аналізувати психологічну інформацію й професійні ситуації;

4) сприяти професійному самовизначенню, рефлексії та відповідальному ставленню до навчання й саморозвитку.

У результаті вивчення дисципліни здобувач повинен **знати**:

- наукові засади та суспільне призначення психології, відмінності між науковим психологічним знанням і побутовими уявленнями;
- основні завдання, види та сфери діяльності психолога, засади професійної взаємодії;
- етичні й нормативно-правові засади професії, відповідальність і межі компетентності психолога;
- особливості професійної підготовки та вимоги до особистості й компетентності психолога;
- засади професійного становлення, безперервного розвитку та збереження психологічного благополуччя фахівця.

У результаті вивчення дисципліни здобувач повинен **вміти**:

- знаходити, систематизувати й критично оцінювати психологічну інформацію, розрізняти наукові та ненаукові твердження;
- характеризувати види й сфери діяльності психолога, визначати його завдання та функції у типових професійних ситуаціях;
- аналізувати навчальні професійні ситуації з урахуванням етичних принципів, меж компетентності та потреби у співпраці з іншими фахівцями;
- аргументовано обговорювати фахові питання та взаємодіяти з іншими на засадах співпраці й поваги до різноманіття;
- аналізувати власні професійні мотиви й ресурси, визначати напрями навчання, саморозвитку та збереження психологічного благополуччя.

Компетентності та програмні результати навчання, формуванню яких сприяє вивчення навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності». Шифри та зміст компетентностей і програмних результатів навчання наведено відповідно до ОПП «Психологія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ЗВО «Університет Короля Данила», введеної в дію 2025 року в редакції 2026 року для вступу 2026 року.

Навчальна дисципліна «Вступ до спеціальності» забезпечує початковий етап формування зазначених компетентностей і програмних результатів навчання відповідно до її місця у першому семестрі підготовки. Окремі складові програмних результатів навчання, що передбачають поглиблений аналіз психічних явищ, самостійне розв'язання професійних завдань та застосування спеціальних психологічних методів, послідовно формуються під час подальшого опанування фахових освітніх компонентів і практичної підготовки.

Шифр та назва компетентності	Шифр та назва програмних результатів навчання
ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов. ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології. СК10. Здатність дотримуватися норм професійної етики. СК11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.	ПРН1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання. ПРН3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т. ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань. ПРН15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку. ПРН 16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	1		
Семестр	1		
Кількість кредитів ЄКТС	3		
Аудиторні навчальні заняття		денна форма	заочна форма
	лекції	18 годин	4 години
	семінари, практичні	24 години	4 години
Самостійна робота		48 годин	82 години
Форма підсумкового контролю	Залік		

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни:

Пререквізити	Постреквізити
Не передбачено	Вікова психологія, Практикум із вікової психології, Соціальна психологія, Диференційна психологія, Психодіагностика Основи психологічного консультування Навчальна практика

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Перелік тем лекційного матеріалу

Змістовий модуль 1. Теоретичні та організаційні засади професійної діяльності психолога

Тема 1. Психологія як наука і професійна діяльність (2 год)

Психологія в системі наук про людину. Предмет психології та особливості наукового пояснення психічних явищ. Наукова, практична та побутова психологія: взаємозв'язок і відмінності. Суспільне призначення психології. Психологія як

професія і сфера професійної діяльності. Професійний образ психолога та поширені стереотипи щодо його діяльності. Відмінності між психологом, психотерапевтом і психіатром.

Питання для самостійного вивчення. Історичні передумови виникнення професії психолога. Становлення та розвиток практичної психології в Україні [5; 8].

Тема 2. Професійна підготовка психолога (2 год)

Професія, спеціальність, кваліфікація та посада психолога. Система психологічної освіти в Україні. Бакалаврський і магістерський рівні підготовки психологів. Освітня програма та її структура. Теоретична, практична і науково-дослідницька складові професійної підготовки. Компетентності та програмні результати навчання. Академічна доброчесність і відповідальне використання цифрових технологій та штучного інтелекту. Індивідуальна освітня траєкторія здобувача.

Питання для самостійного вивчення. Навчальна і виробнича практика в системі професійної підготовки психолога. Форми науково-дослідницької роботи студентів-психологів [2; 5].

Тема 3. Загальні засади організації професійної діяльності психолога (2 год)

Мета, завдання і функції професійної діяльності психолога. Професійна роль і позиція психолога. Психологічний запит і професійна ситуація. Клієнт, замовник та інші учасники професійної взаємодії. Основні етапи професійної роботи психолога: уточнення запиту, аналіз ситуації, визначення мети, вибір виду роботи, оцінювання результатів. Урахування вікових, індивідуальних і ситуаційних особливостей під час аналізу професійної ситуації. Взаємодія психолога з іншими фахівцями.

Питання для самостійного вивчення. Нормативно-правове забезпечення професійної діяльності психолога. Організація робочого простору і часу. Планування, облік, звітність і ведення професійної документації [6; 9].

Тема 4. Основні види професійної діяльності психолога (2 год)

Види професійної діяльності психолога. Психологічна просвіта і психопрофілактика. Психодіагностика та психологічна експертиза. Психологічне консультування і корекційно-розвиткова робота. Психологічний тренінг, супровід і реабілітація. Мета, типові завдання та взаємозв'язок різних видів діяльності. Вибір виду роботи відповідно до психологічного запиту і професійної ситуації. Психотерапія як окремий вид допомоги у сфері психічного здоров'я.

Питання для самостійного вивчення. Основні етапи психодіагностичного, консультативного та корекційно-розвиткового процесів. Психологічний контакт як умова надання психологічної допомоги [1; 8].

Змістовий модуль 2. Сфери професійної діяльності та професійний розвиток психолога

Тема 5. Діяльність психолога в освітній, соціальній сферах та системі охорони здоров'я (2 год)

Мета, завдання і функції психолога в закладах освіти. Психологічна служба системи освіти. Робота психолога в умовах інклюзивного навчання. Взаємодія з дітьми, батьками, педагогами та іншими учасниками освітнього процесу. Діяльність психолога в соціальних службах, реабілітаційних центрах, громадських і волонтерських організаціях. Місце психолога в системі охорони здоров'я. Участь психолога в міждисциплінарній команді.

Питання для самостійного вивчення. Організаційна структура психологічної служби системи освіти України. Особливості діяльності практичного психолога в закладах дошкільної, загальної середньої та вищої освіти [6; 8; 9].

Тема 6. Діяльність психолога в організаційній, правовій і безпековій сферах (2 год)

Основні напрями діяльності психолога в організаціях і бізнесі. Професійний добір, адаптація, навчання та розвиток персоналу. Психологічне благополуччя працівників і розвиток команд. Специфіка діяльності психолога у військовій, правоохоронній і пенітенціарній сферах. Особливості професійної роботи в умовах підпорядкування, підвищеної відповідальності та психоемоційного напруження. Психологічна підтримка в кризових і безпекових ситуаціях.

Питання для самостійного вивчення. Інші напрями професійної реалізації психолога: психологія спорту, приватна практика, наукова та викладацька діяльність [1; 2].

Тема 7. Особистість і професійна компетентність психолога (2 год)

Мотиви вибору професії психолога. Професійна компетентність психолога та її складники. Професійно важливі якості психолога: емпатійність, проактивність, рефлексивність, відповідальність, комунікативна компетентність, критичність мислення, толерантність до невизначеності та емоційна стійкість. Співвідношення особистісних якостей, здібностей і професійних умінь. Професійні цінності психолога. Розвиток професійно важливих якостей у процесі навчання.

Питання для самостійного вивчення. Професіограма психолога та її структура. Вимоги до особистості психолога в різних сферах професійної діяльності [2; 8].

Тема 8. Професійна етика і деонтологія психолога (2 год)

Сутність професійної етики та психологічної деонтології. Основні етичні принципи діяльності психолога. Конфіденційність та її межі, добровільність та інформована згода. Професійні межі, подвійні стосунки і конфлікт інтересів. Межі професійної компетентності та відповідальності психолога. Етичні дилеми і прийняття професійних рішень. Підстави для перенаправлення клієнта. Етичні аспекти дистанційної роботи, використання цифрових технологій і захисту персональних даних.

Питання для самостійного вивчення. Етичні вимоги до проведення психодіагностичного обстеження. Етичні засади зберігання та повідомлення результатів психологічного дослідження [1; 3].

Тема 9. Професійне становлення, розвиток і благополуччя психолога (2 год)

Етапи професійного становлення психолога. Професійна адаптація та формування професійної ідентичності. Самопізнання, рефлексія та професійне самовдосконалення. Безперервне навчання і підвищення кваліфікації. Супервізія, інтервізія та особиста терапія як форми професійної підтримки. Професійне навантаження, емоційне виснаження і ризик професійного вигорання. Методи професійного самозбереження. Побудова індивідуальної освітньо-професійної траєкторії.

Питання для самостійного вивчення. Професійні деформації психолога (причини, прояви і наслідки). Психологічні умови запобігання професійним деформаціям [1; 2].

Зміст практичних занять*

Змістовий модуль 1. Теоретичні та організаційні засади професійної діяльності психолога

Тема 1. Наукове психологічне знання і професійний образ психолога (2 год)

Розмежування наукової, практичної та побутової психології на конкретних прикладах. Характеристика суспільного призначення професії психолога. Обговорення поширених стереотипів про діяльність психолога. Визначення ознак

науково обґрунтованої та недостовірної психологічної інформації. Розмежування професійних функцій психолога, психотерапевта і психіатра.

Завдання для самостійної роботи. Обрати три поширені міфи про професію психолога та підготувати їх аргументоване спростування з опорою на навчальну або наукову літературу. Зазначити використані джерела.

Тема 2. Освітньо-професійна підготовка психолога (2 год)

Ознайомлення зі структурою освітньої програми «Психологія». Визначення призначення обов'язкових і вибіркових освітніх компонентів, практичної підготовки та науково-дослідницької роботи. Встановлення зв'язку між освітніми компонентами, компетентностями, програмними результатами навчання і майбутніми професійними завданнями. Аналіз навчальних ситуацій, пов'язаних з академічною доброчесністю та використанням штучного інтелекту. Обговорення вимог до професійної підготовки випускника.

Завдання для самостійної роботи. За матеріалами освітньої програми скласти таблицю «Підготовка до професійної діяльності психолога»: обрати три фахові дисципліни, зазначити знання й уміння, які вони формують, та пояснити їх значення для майбутньої професійної діяльності.

Тема 3. Психологічний запит і логіка професійної роботи (2 год)

Аналіз навчальних професійних ситуацій. Визначення психологічного запиту, клієнта, замовника та інших учасників взаємодії. Виокремлення психічних явищ, представлених у ситуації. Урахування вікових, індивідуальних і ситуаційних особливостей під час її аналізу. Формулювання мети і завдань роботи психолога. Побудова загальної послідовності професійних дій. Визначення потреби у взаємодії з іншими фахівцями.

Завдання для самостійної роботи. Проаналізувати запропоновану навчальну професійну ситуацію: визначити психологічний запит, клієнта, замовника та інших учасників; виокремити психічні явища й особливості, які необхідно врахувати; сформулювати мету і завдання роботи психолога.

Тема 4. Вибір виду психологічної роботи (2 год)

Обговорення підготовлених порівняльних таблиць та уточнення відмінностей між основними видами діяльності психолога. Аналіз навчальних професійних ситуацій: визначення запиту, вибір доцільного виду роботи та обґрунтування рішення з урахуванням меж компетентності фахівця. Розгляд ситуацій, що

потребують поєднання кількох видів діяльності. Розмежування психологічного тренінгу, супроводу, реабілітації та експертизи на конкретних прикладах.

Завдання для самостійної роботи. Скласти порівняльну таблицю психологічної просвіти, психопрофілактики, психодіагностики, консультування та корекційно-розвиткової роботи. Для кожного виду зазначити мету, типові завдання й приклад професійного запиту. Навести використані джерела. Підготовлена таблиця використовується під час аналізу навчальних ситуацій на практичному занятті.

Змістовий модуль 2. Сфери професійної діяльності та професійний розвиток психолога

Тема 5. Діяльність психолога в освітній, соціальній сферах та системі охорони здоров'я (4 год)

Порівняння діяльності психолога в закладах освіти, соціальних службах, реабілітаційних центрах і закладах охорони здоров'я. Визначення категорій отримувачів допомоги, типових запитів і професійних завдань психолога. Аналіз ситуацій взаємодії з дітьми, батьками, педагогами та іншими фахівцями. Визначення ролі психолога в команді супроводу дитини з особливими освітніми потребами. Розмежування завдань психолога, педагога, соціального працівника і лікаря. Моделювання міждисциплінарної взаємодії.

Завдання для самостійної роботи. За відкритими матеріалами обраної установи освітньої, соціальної сфери або системи охорони здоров'я підготувати характеристику роботи психолога: категорії отримувачів допомоги, основні запити, напрями діяльності та взаємодія з іншими фахівцями. Зазначити джерела інформації.

Тема 6. Діяльність психолога в організаційній, правовій та безпековій сферах (4 год)

Обговорення підготовлених порівняльних характеристик діяльності психолога в різних професійних сферах. Аналіз навчальних ситуацій добору, адаптації та розвитку персоналу, підтримання психологічного благополуччя працівників. Розгляд професійних ситуацій у військових, правоохоронних і пенітенціарних установах: визначення запиту керівництва, потреб отримувачів допомоги та завдань психолога. Обґрунтування його дій в умовах підпорядкування та підвищеної відповідальності. Визначення меж компетентності й порядку взаємодії з іншими фахівцями.

Завдання для самостійної роботи. Скласти порівняльну характеристику діяльності психолога у двох обраних сферах: організаційній, військовій, правоохоронній або пенітенціарній. Визначити спільні та відмінні професійні завдання, умови роботи й особливості взаємодії з отримувачами психологічної допомоги. Навести використані джерела. Підготовлена характеристика використовується під час аналізу навчальних ситуацій на практичному занятті.

Тема 7. Особистість і професійна компетентність психолога (2 год)

Характеристика складників професійної компетентності психолога. Розмежування професійних знань, умінь, особистісних якостей і цінностей. Аналіз професійно важливих якостей психолога та їх проявів у навчальних ситуаціях. Обговорення мотивів вибору професії й очікувань щодо майбутньої діяльності. Ознайомлення з професіограмою психолога. Визначення особистих ресурсів і напрямів професійного розвитку.

Завдання для самостійної роботи. Скласти карту професійного саморозвитку: визначити п'ять професійно важливих якостей психолога, пояснити їх значення та способи розвитку.

Тема 8. Професійна етика і деонтологія психолога (4 год)

Аналіз навчальних ситуацій, пов'язаних із конфіденційністю, добровільністю та інформованою згодою. Розгляд меж конфіденційності та ситуацій, у яких психолог не може гарантувати її повне збереження. Розгляд порушень професійних меж, подвійних стосунків і конфлікту інтересів. Обґрунтування рішень у ситуаціях суперечності між запитом замовника та інтересами клієнта. Обговорення етичних аспектів перенаправлення, дистанційної взаємодії та використання цифрових технологій. Аналіз ситуацій, пов'язаних із захистом персональних даних. Обґрунтування професійного рішення з опорою на етичні принципи.

Завдання для самостійної роботи. Письмово проаналізувати одну запропоновану викладачем етичну ситуацію: визначити учасників та їхні інтереси, назвати відповідні етичні принципи, розглянути можливі рішення й обґрунтувати найбільш прийнятне.

Тема 9. Індивідуальна траєкторія професійного становлення (2 год)

Обговорення труднощів на початку професійного становлення психолога. Аналіз навчальних ситуацій професійного перевантаження, емоційного виснаження та недостатності власних ресурсів. Розмежування призначення супервізії, інтервізії й особистої терапії. Визначення доступних форм професійної підтримки та самозбереження. Планування індивідуальної освітньо-професійної траєкторії.

Завдання для самостійної роботи. На основі карти професійного саморозвитку, підготовленої до практичного заняття 7, розробити індивідуальний план освітньо-професійного розвитку на навчальний рік. Визначити пріоритетні цілі, конкретні кроки, строки виконання та очікувані результати. Передбачити заходи підтримання психологічного благополуччя й доступні джерела підтримки.

** Усі завдання, пов'язані з наданням психологічної допомоги, виконуються на матеріалі навчальних ситуацій і не передбачають самостійної роботи здобувачів із реальними клієнтами.*

Зміст самостійної роботи здобувачів

Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни:

Найменування видів робіт	Розподіл годин за формами навчання	
	денна	заочна
Самостійна робота, год, у т.ч.:	48	82
Опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	9	22
Підготовка до практичних занять та контрольних заходів	10	6
Виконання письмових завдань до практичних занять	10	10
Підготовка до поточного контролю	7	7
Опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	12	37

ПОЛІТИКА КУРСУ

1) щодо системи поточного і підсумкового контролю

Організація поточного та підсумкового семестрового контролю знань здобувачів, проведення практик та атестації, переведення показників академічної успішності за 100-бальною шкалою в систему оцінок за національною шкалою здійснюється згідно з “Положенням про систему поточного і підсумкового контролю, оцінювання знань та визначення рейтингу здобувачів освіти”. Ознайомитись з документом можна за [посиланням](#).

2) щодо оскарження результатів контрольних заходів

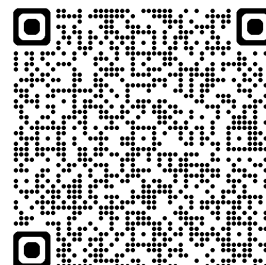
Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни отриманої під час контрольних заходів. Апеляція

здійснюється відповідно до «Положення про політику та врегулювання конфліктних ситуацій». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

3) щодо відпрацювання пропущених занять

Згідно “Положення про організацію освітнього процесу” здобувач допускається до семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни (заліку), якщо він виконав усі види робіт, передбачені на семестр навчальним планом та силабусом/робочою програмою навчальної дисципліни, підтвердив опанування на мінімальному рівні результатів навчання (отримав ≥ 35 бали), відпрацював визначені індивідуальним навчальним планом всі лекційні, практичні, семінарські та лабораторні заняття, на яких він був відсутній. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

4) щодо дотримання академічної доброчесності

“Положення про академічну доброчесність” закріплює моральні принципи, норми та правила етичної поведінки, позитивного, сприятливого, доброчесного освітнього і наукового середовища, професійної діяльності та професійного спілкування спільноти Університету, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#). Ознайомитись з “Політикою академічної доброчесності” - за [покликанням](#).

5) щодо використання штучного інтелекту

“Положення про академічну доброчесність” визначає політику щодо використання технічних засобів на основі штучного інтелекту в освітньому процесі. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#). “Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації та фальсифікації академічних творів” містить рекомендації щодо використання в академічних текстах генераторів на основі штучного інтелекту. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

Під час вивчення дисципліни «Вступ до спеціальності»:

- 1) ШІ дозволено використовувати для структурування матеріалу, мовного редагування та оформлення власних робіт;
- 2) отриману інформацію необхідно перевіряти за достовірними джерелами, а використання ШІ – зазначати в роботі;
- 3) заборонено видавати згенеровані відповіді за власний аналіз професійних ситуацій, етичних дилем чи особистісну рефлексію;
- 4) не допускається завантаження персональних даних і конфіденційної інформації про інших осіб;
- 5) під час аудиторних контрольних робіт і заліку використання ШІ заборонено, якщо інше не передбачено умовами завдання.

6) щодо використання технічних засобів в аудиторії та правила комунікації

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). На гаджетах повинен бути активований режим «без звуку» до початку заняття. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо, окрім виробничої необхідності. Під час виконання заходів контролю використання гаджетів заборонено (за винятком, коли це передбачено умовами його проведення). У разі порушення цієї заборони результат анулюється без права перескладання. Ознайомитись з відповідним документом можна за [посиланням](#).
Комунікація відбувається через електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle.

7) щодо зарахування результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти

Процедури визнання результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти визначаються «Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти». Ознайомитись з документом можна за [посиланням](#).

Під час вивчення навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності» здобувачами надається можливість перерахування неформальної освіти. Отриманий здобувачем сертифікат про проходження відповідного курсу є підставою для звернення щодо визнання результатів навчання; рішення приймається з урахуванням відповідності змісту, результатів навчання та обсягу відповідної частини освітнього компонента.

№ п/п	Перелік сертифікованих (безкоштовних) онлайн-курсів	Перелік тем, які можуть бути перераховані (за умов наявності сертифіката на ім'я та прізвище здобувача(ки))
1.	Перша психологічна допомога: https://prometheus.org.ua/prometheus-free/first-psychological-aid/	Окремі результати навчання за темою 6 «Діяльність психолога в організаційній, правовій та безпековій сферах»

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Навчання передбачає поєднання пояснення теоретичного матеріалу, обговорення професійних питань, аналізу навчальних ситуацій та самостійного опрацювання джерел. Оцінювання здійснюється за результатами аудиторної роботи, виконання письмових та аналітичних завдань, самостійної роботи, поточного контролю та підсумкового семестрового контролю.

Програмний результат навчання	Метод навчання	Метод оцінювання
ПРН1. Визначати, аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.	Пояснення; проблемний виклад; евристична бесіда; аналіз навчальних ситуацій.	Письмовий контроль: аналіз навчальної професійної ситуації, виокремлення та пояснення на базовому рівні психічних явищ, представлених у ситуації; ідентифікація психологічної проблеми; обґрунтування можливих напрямів професійних дій психолога з урахуванням меж його компетентності.
ПРН3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т. ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.	Робота з навчальною та науковою літературою; пошуковий метод; опрацювання електронних ресурсів; критичний аналіз джерел.	Перевірка письмових аналітичних робіт і порівняльних таблиць з оцінюванням обґрунтованості добору джерел, достовірності інформації та коректності посилань.
ПРН15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.	Рефлексивна бесіда; самостійна робота; самоаналіз; індивідуальне планування професійного розвитку.	Оцінювання письмової роботи та плану професійного розвитку.
ПРН 16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.	Опрацювання етичних документів; дискусія; аналіз етичних дилем; моделювання професійних ситуацій.	Письмовий аналіз етичної ситуації: визначення відповідних етичних принципів, можливих порушень та обґрунтування професійного рішення.

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНІ РЕСУРСИ

Для вивчення навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності» необхідні:

- 1) навчальна аудиторія з дошкою та можливістю організації індивідуальної і групової роботи;
- 2) комп'ютер і мультимедійний проєктор або екран для демонстрації презентацій, навчальних матеріалів та відеофрагментів;
- 3) комп'ютер або ноутбук із доступом до інтернету для пошуку інформації, виконання та подання письмових робіт;
- 4) програмне забезпечення для роботи з текстовими документами, таблицями, презентаціями та файлами PDF;
- 5) доступ до електронного навчального середовища закладу освіти для отримання матеріалів, завдань і зворотного зв'язку;

6) навчальна та наукова література, електронні бібліотечні ресурси, освітня програма «Психологія», професійно-етичні й нормативні документи, передбачені змістом дисципліни;

7) дидактичні матеріали: описи навчальних професійних ситуацій, етичних дилем, зразки професійної документації без персональних даних та інструкції до письмових робіт.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Вид	Зміст	% від загальної оцінки	Бал	
			min	max
Поточні контрольні заходи	Аудиторна робота, самостійна робота	60	35	60
Підсумкові контрольні заходи	Залік	40	25	40
Всього:	-	100	60	100

Процедура проведення контрольних заходів, а саме поточного контролю знань протягом семестру та підсумкового семестрового контролю, регулюється «Положенням про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу студентів».

Фіксація **поточного** контролю здійснюється «Електронному журналі обліку успішності академічної групи» на підставі чотирибальної шкали – «2»; «3»; «4»; «5». У разі відсутності здобувача на занятті виставляється «н».

За результатами поточного контролю в електронному журналі автоматично визначається підсумковий бал поточного контролю, здійснюється підрахунок пропущених занять.

Критерії оцінювання (аудиторні заняття):

«відмінно», «5»	Здобувач повно, системно й науково коректно володіє матеріалом теми, вільно оперує основними психологічними поняттями та професійною термінологією. Аргументовано характеризує зміст, завдання, напрями й сфери професійної діяльності психолога, коректно аналізує запропоновані навчальні професійні ситуації, розмежовує науково обгрунтовану та недостовірну психологічну інформацію. Під час аналізу професійних ситуацій урахує етичні принципи, межі компетентності психолога, права та інтереси учасників взаємодії, необхідність перенаправлення або міжпрофесійної взаємодії. Висловлює власну
------------------------	--

	позицію логічно й аргументовано, обґрунтовує її з опорою на навчальні, наукові, нормативні та професійно-етичні джерела. Самостійно й правильно виконує практичні та аналітичні завдання, демонструє критичність мислення та змістовну професійну рефлексію.
«добре», «4»	Здобувач добре володіє матеріалом теми, правильно використовує основні психологічні поняття та професійну термінологію, розуміє зміст і основні напрями професійної діяльності психолога. Загалом коректно аналізує навчальні професійні ситуації, визначає основні етичні вимоги та межі компетентності фахівця, однак в окремих випадках потребує уточнення або допускає несуттєві неточності. Власну позицію обґрунтовує, але аргументація може бути недостатньо повною або спиратися переважно на основні рекомендовані джерела. Практичні й аналітичні завдання виконує переважно правильно; висновки загалом логічні, професійна рефлексія наявна.
«задовільно», «3»	Здобувач володіє основним змістом теми, але знання є неповними або недостатньо системними. Використовує базові психологічні поняття, однак допускає помилки або неточності в їх поясненні. Аналіз професійних ситуацій має переважно описовий характер; здобувач не завжди чітко розмежовує функції психолога та інших фахівців, недостатньо враховує етичні принципи, межі професійної компетентності або особливості професійного запиту. Аргументація власної позиції обмежена, використання джерел несистемне. Практичні завдання виконує частково правильно, висновки потребують суттєвого уточнення з боку викладача.
«незадовільно», «2»	Здобувач демонструє фрагментарне та недостатнє засвоєння навчального матеріалу, відтворює лише окремі поняття, факти або положення теми, допускає суттєві помилки в їх поясненні та використанні професійної термінології. Має значні труднощі з характеристикою змісту й напрямів професійної діяльності психолога, аналізом навчальних професійних ситуацій, визначенням етичних вимог і меж професійної компетентності. Відповіді є неповними, недостатньо логічними й переважно необґрунтованими; висновки формулюються з істотними неточностями або лише за допомогою викладача. Практичне чи аналітичне завдання виконано частково або з суттєвими помилками, однак відповідь дає змогу встановити наявність окремих елементів засвоєння навчального матеріалу.

Критерії оцінювання самостійної роботи:

<i>Кількість балів</i>	<i>Опис критерію</i>
<i>5 балів</i>	Завдання виконано повністю, самостійно та відповідно до визначених вимог. Здобувач демонструє глибоке й системне розуміння матеріалу, коректно використовує психологічні поняття та професійну термінологію, аргументовано аналізує професійні ситуації, явища або

	проблеми. Висновки логічні, обґрунтовані та відповідають змісту завдання. Під час роботи з інформацією використано доречні навчальні, наукові, нормативні та/або професійно-етичні джерела, інформацію критично опрацьовано, посилання оформлено коректно. У завданнях професійного спрямування враховано етичні принципи, межі компетентності психолога та особливості професійної діяльності. Рефлексивні завдання демонструють самостійність осмислення власних професійних мотивів, ресурсів і напрямів розвитку. Робота структурована, логічна та належно оформлена
4 бали	Завдання виконано в повному або майже повному обсязі та загалом правильно. Здобувач демонструє достатнє розуміння матеріалу, правильно використовує основні психологічні поняття та професійну термінологію. Аналіз і висновки переважно обґрунтовані, хоча окремі аспекти розкрито недостатньо повно або допущено несуттєві неточності. Використані джерела загалом відповідають завданню, однак їх критичне опрацювання або аргументація окремих положень можуть бути недостатньо глибокими. Етичні вимоги та межі професійної компетентності враховано. Робота має логічну структуру; окремі недоліки змісту чи оформлення не впливають суттєво на загальну якість.
3 бали	Завдання виконано переважно відповідно до вимог, але неповно або недостатньо аргументовано. Здобувач демонструє базове розуміння матеріалу, проте знання мають фрагментарний або переважно описовий характер. У використанні психологічних понять, аналізі професійних ситуацій, визначенні функцій психолога, етичних принципів або меж професійної компетентності наявні окремі змістові неточності. Джерела використано обмежено або недостатньо критично; висновки частково обґрунтовані. Професійна рефлексія має переважно загальний характер. У структурі, логіці викладу або оформленні роботи наявні недоліки, однак результат дає змогу встановити засвоєння основного змісту завдання.
2 бали	Завдання виконано частково або зі суттєвими змістовими недоліками. Здобувач демонструє фрагментарне розуміння теми, допускає значні помилки у використанні психологічних понять і професійної термінології. Аналіз професійної ситуації або проблеми є поверховим, переважно описовим чи необґрунтованим; етичні принципи та межі професійної компетентності враховано неповно або некоректно. Використання джерел є мінімальним, їх достовірність і доречність не аналізуються. Висновки неповні або недостатньо пов'язані зі змістом завдання. Робота має суттєві недоліки структури й оформлення, однак містить окремі елементи, що свідчать про засвоєння навчального матеріалу.
0 балів	Завдання не подано, не виконано або поданий матеріал не дає змоги оцінити досягнення відповідних результатів навчання.

Критерії оцінювання підсумкової письмової роботи:

Підсумковий контроль проводиться у формі письмової роботи, яка містить два теоретичні питання та одне професійно орієнтоване завдання (кейс).

Кожне теоретичне питання оцінюється максимум у 10 балів, професійно орієнтоване завдання – у 20 балів. Максимальна оцінка за підсумкову письмову роботу становить 40 балів. Мінімально необхідний результат для успішного складання заліку – 25 балів.

Критерії оцінювання відповіді на теоретичне питання

Кількість балів	Характеристика
9-10 балів	Здобувач повно, системно та науково коректно розкриває зміст питання; вільно використовує психологічні поняття і професійну термінологію; встановлює зв'язки між теоретичними положеннями та професійними завданнями; наводить доречні приклади. Якщо цього потребує зміст питання, пояснює закономірності й особливості функціонування психічних явищ. Відповідь логічна, аргументована та містить обґрунтований висновок.
7-8 балів	Здобувач правильно і загалом повно розкриває зміст питання, демонструє розуміння основних понять і положень та їхнього значення для професійної діяльності психолога. Якщо цього потребує зміст питання, загалом правильно характеризує особливості функціонування психічних явищ. Відповідь логічна, але містить окремі неточності, недостатньо розкриті положення або не повністю обґрунтований висновок.
5-6 балів	Здобувач розкриває основний зміст питання, але відповідь є неповною або переважно описовою. Основні поняття використовує загалом правильно, однак допускає окремі змістові неточності. Зв'язки між теоретичними положеннями та професійними завданнями простежуються частково. Пояснення, приклади, аргументація або висновки потребують уточнення.
3-4 бали	Здобувач демонструє фрагментарне розуміння питання та відтворює лише окремі положення. Відповідь містить істотні неточності, порушення логіки або помилки у використанні психологічних понять. Зв'язки між теоретичним матеріалом і професійними завданнями не встановлено або встановлено неправильно. Аргументація та обґрунтований висновок відсутні.
1-2 бали	Здобувач наводить окремі факти, терміни або твердження, які лише частково стосуються поставленого питання. Зміст питання не розкрито, психологічні поняття використовуються неточно, цілісне розуміння навчального матеріалу не продемонстровано.
0 балів	Здобувач не надав відповіді, відповідь не відповідає поставленому питанню або її зміст не дає можливості оцінити досягнення відповідних результатів навчання.

Критерії оцінювання професійно орієнтованого завдання (кейсу)

<i>Кількість балів</i>	<i>Характеристика</i>
<i>17–20 балів</i>	Здобувач повно, послідовно й самостійно аналізує професійну ситуацію. Правильно визначає психологічний запит, учасників, їхні ролі та інтереси. Виокремлює представлені в ситуації психічні явища, пояснює особливості їх функціонування, враховує вікові, індивідуальні та ситуаційні чинники. Обґрунтовано визначає завдання психолога, доцільний вид роботи і послідовність дій. Коректно застосовує професійні поняття, враховує етичні принципи, межі компетентності, необхідність перенаправлення або взаємодії з іншими фахівцями. Запропоноване рішення є логічним, реалістичним та аргументованим.
<i>13–16 балів</i>	Здобувач загалом правильно і достатньо послідовно аналізує професійну ситуацію. Визначає психологічний запит, основних учасників та їхні інтереси. Правильно називає основні психічні явища й переважно враховує особливості їх функціонування, однак вікові, індивідуальні або ситуаційні чинники розкриває не повністю. Завдання психолога, вид роботи та послідовність дій визначає переважно правильно. Етичні принципи, межі компетентності та потребу у взаємодії з іншими фахівцями враховує. Окремі положення недостатньо конкретизовані або аргументовані, але це не змінює загальної правильності професійного рішення.
<i>9–12 балів</i>	Здобувач здійснює частковий, переважно описовий аналіз професійної ситуації. Визначає основний психологічний запит і більшість учасників, але не повністю розкриває їхні ролі та інтереси. Називає окремі психічні явища, проте поверхово пояснює особливості їх функціонування або недостатньо враховує вікові, індивідуальні та ситуаційні чинники. Завдання психолога і вид роботи визначає загалом правильно, однак запропонована послідовність дій є неповною. Етичні принципи та межі компетентності згадує, але застосовує недостатньо послідовно. Запропоноване рішення загалом відповідає ситуації, проте потребує суттєвого уточнення й додаткового обґрунтування.
<i>5–8 балів</i>	Здобувач аналізує професійну ситуацію фрагментарно. Психологічний запит визначає неточно або звужено, не враховує частину учасників та їхніх інтересів. Має труднощі з визначенням психічних явищ і не пояснює закономірності та особливості їх функціонування. Вікові, індивідуальні й ситуаційні чинники переважно не враховує. Допускає суттєві помилки у визначенні завдань психолога, виду роботи або послідовності дій. Етичні принципи й межі компетентності враховує частково або некоректно. Запропоноване рішення є неповним, недостатньо реалістичним чи необґрунтованим.
<i>1-4 бали</i>	Здобувач наводить окремі твердження, що стосуються запропонованої ситуації, але не здійснює її цілісного професійного аналізу. Не визначає або неправильно визначає психологічний запит, психічні явища,

	завдання психолога і доцільний вид роботи. Не враховує особливості функціонування психічних явищ, етичні принципи та межі професійної компетентності. Послідовність дій відсутня або не відповідає ситуації. Професійне рішення необґрунтоване.
0 балів	Здобувач не виконав завдання, відповідь не стосується запропонованої ситуації або не дає можливості оцінити сформованість відповідних результатів навчання.

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки здобувачі зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість «н» в журналі буде виставлено «0» (нуль балів), без права перездачі. Відпрацьоване лекційне заняття в електронному журналі позначається літерою «в».

До підсумкового контролю допускаються здобувачі які за результатами поточного контролю отримали не менше 35 балів. Усі здобувачі, що отримали 34 балів і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру. За результатами підсумкового контролю (залік) здобувач(ка) може отримати 40 балів. Здобувачі, які під час підсумкового контролю отримали 24 бали і менше, вважаються такими, що не склали залік і повинні йти на перескладання.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни (згідно зі **Шкалою оцінювання знань за ЄКТС**) визначається як сума балів, отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Шкала оцінювання знань за ЄКТС:

Оцінка за національною шкалою	Рівень досягнень, %	Шкала ЄКТС
Національна диференційована шкала		
Відмінно	90 – 100	A
Добре	83 – 89	B
	75 – 82	C
Задовільно	67 – 74	D
	60 – 66	E
Незадовільно	35 – 59	FX
	0 – 34	F

Національна недиференційована шкала		
Зараховано	60 – 100	-
Незараховано	0 – 59	-

Здобувачі, які не з'явилися на залік без поважних причин, вважаються такими, що отримали незадовільну оцінку.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Андросович К. А., Засєкін А. А. Психологія: вступ до фаху : навч. посіб. для здобувачів закладів вищої освіти. Київ : ТРОПЕА, 2024. 196 с.
2. Дуткевич Т. В., Савицька О. В. Практична психологія. Вступ до спеціальності. 2-ге вид. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 256 с.
3. Етичний кодекс психолога.
URL: https://upsihologa.com.ua/etychnyi_kodeks_psyhologa.html
4. Петухова І. О., Заушнікова М. Ю., Нежинська О. О., Костевська Н. В. Психологія: вступ до спеціальності : навч. посіб. Ірпінь : Державний податковий університет, 2024. 190 с.
5. Положення про психологічну службу у системі освіти України : затв. наказом Міністерства освіти і науки України від 22.05.2018 № 509. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0885-18#Text>
6. Практична психологія. Вступ до спеціальності : практикум для здобувачів вищ. освіти ОС «Бакалавр» спец. 053 «Психологія» / [уклад.: Н. І. Демченко, А. М. Кокарева, Н. М. Проскурка] ; Нац. авіац. ун-т. Київ : НАУ, 2023. 46 с.
7. Приходько Ю.О. Практична психологія: Введення у професію: навч. посібник. 3-е вид. Київ: Каравела, 2022. 248 с.
8. Професійний стандарт за професією «Практичний психолог закладу освіти» : затверджений наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 24.11.2020 № 2425. URL: <https://me.gov.ua/download/5c3f565e-505d-4005-bc16-3da492bb104f/file.pdf>

Допоміжна література

1. Бобіна О. В. Основи психології у питаннях і відповідях : навч. посібник. Миколаїв : НУК, 2023. 152 с.
2. Гапочка Я. О. Суб'єктність у системі взаємодії фахівців команди супроводу дитини з особливими освітніми потребами. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Психологія*. 2023. Т. 34 (73). № 1. С. 111–115. DOI: [10.32782/2709-3093/2023.1/18](https://doi.org/10.32782/2709-3093/2023.1/18).
3. Кузьо О. Основи психологічної практики : навч. посіб. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 124 с.
4. Халік О. О., Питлюк-Смеречинська О. Д. Коучингові інтервенції як складова кризової допомоги в умовах війни. *Слобожанський науковий вісник. Серія: Психологія*. 2026. Вип. 1. С. 172–176. DOI: [10.32782/psyspu/2026.1.27](https://doi.org/10.32782/psyspu/2026.1.27)
5. Халік О. О., Питлюк-Смеречинська О. Д., Запихляк О. З. Суб'єктивне благополуччя студентської молоді у контексті сучасних соціальних викликів. *Науковий вісник Вінницької академії безперервної освіти. Серія «Педагогіка. Психологія»*. 2026. Вип. 9. С. 162–169. DOI: [10.32782/academ-ped.psyh-2026-1.23](https://doi.org/10.32782/academ-ped.psyh-2026-1.23)
6. Ялом І. Дар психотерапії: Відкритий лист до нового покоління терапевтів та їхніх пацієнтів / пер. з англ. І. Зеніна. Київ : Видавництво Ростислава Бурлаки, 2024. 384 с.
7. Spielman R. M., Jenkins W. J., Lovett M. D. Psychology 2e. Houston : OpenStax, 2020. 741 p.

Електронні ресурси

1. Етичний кодекс психологів-консультантів / Association of Psychological Counseling & Traumatherapy. URL: <https://www.psycounseling.org/ethics>
2. Концепція розвитку психологічної служби у системі освіти на період до 2030 року схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 15 липня 2026 р. № 705-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/uploads/public/6a5/8fb/829/6a58fb8295661867369477.pdf>

3. Стандарт вищої освіти України першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 053 «Психологія» : затверджений наказом Міністерства освіти і науки України від 24.04.2019 № 565. URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennya-standartu-vishoyi-osviti-za-specialnistyu-053-psiholohiya-dlya-pershogo-bakalavrskogo-rivnya-vishoyi-osviti?utm>
4. Положення про психологічний кабінет дошкільних, загальноосвітніх та інших навчальних закладів : затверджене наказом Міністерства освіти і науки України від 19.10.2001 № 691. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0691290-01#Text>
5. Про систему охорони психічного здоров'я в Україні : Закон України від 15.01.2025 № 4223-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4223-20#Text>
6. Про типову документацію працівників психологічної служби у системі освіти України : лист Міністерства освіти і науки України від 24.07.2019 № 1/9-477. URL: <https://imzo.gov.ua/2019/07/25/lyst-mon-vid-24-07-2019-1-9-477-pro-typovu-dokumentatsiiu-pratsivnykiv-psykholohichnoi-sluzhby-u-systemi-osvity-ukrainy/>
7. Про удосконалення роботи фахівців психологічної служби у системі освіти України : лист ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» від 30.03.2023 № 21/08-494. URL: <https://imzo.gov.ua/2023/06/21/lyst-imzo-vid-30-03-2023-21-08-494-pro-udoslennia-roboty-fakhivtsiv-psykholohichnoi-sluzhby-u-systemi-osvity-ukrainy/>